

Hỗ trợ cải thiện chất lượng sống của người khuyết tật tại các tỉnh bị phun rải nặng chất da cam

ĐÁNH GIÁ DỰ ÁN BÁO CÁO KHẢO SÁT ĐẦU KỲ

Tháng 11, 2022

Giới thiệu

Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID) Việt Nam đã hỗ trợ người khuyết tật tại Việt Nam từ năm 1989. Năm 2015, USAID bắt đầu triển khai dự án Hỗ trợ cải thiện chất lượng sống (CLCS) của người khuyết tật tại các tỉnh bị phun rải nặng chất da cam (gọi tắt là Dự án Hòa nhập), tập trung vào cải thiện việc cung cấp các dịch vụ phục hồi chức năng, dịch vụ xã hội và hỗ trợ chính sách nhằm mở rộng cơ hội cho người khuyết tật tại 8 tỉnh bao gồm: Bình Định, Quảng Nam, Đồng Nai, Tây Ninh, Bình Phước, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế và Kon Tum.

Nhằm đánh giá tiến độ đạt được các mục tiêu của dự án, USAID đã yêu cầu USAID Learns thực hiện đánh giá (sau đây gọi là đánh giá dự án hỗ trợ người khuyết tật) nhằm trả lời các câu hỏi sau:

- **CHNC 1:** CLCS của người khuyết tật nhận được hỗ trợ của USAID thay đổi như thế nào theo thời gian?
- **CHNC 2:** Xác định các yếu tố ảnh hưởng đến sự thành công của ba lĩnh vực can thiệp chính được USAID hỗ trợ (phục hồi chức năng, dịch vụ xã hội và chính sách hỗ trợ người khuyết tật)?
- **CHNC 3:** Mức độ sẵn có, khả năng tiếp cận và chất lượng của

Bên cạnh đó, đánh giá cũng tập trung vào việc lựa chọn và thử nghiệm các công cụ đo lường CLCS và thu thập số liệu phục hồi chức năng phù hợp, ghi nhận toàn bộ quá trình và chia sẻ các bài học kinh nghiệm.

USAID Learns đã triển khai đánh giá đầu kỳ vào giữa năm 2022 nhằm tìm hiểu hiện trạng của dự án cho từng câu hỏi đánh giá và lên kế hoạch triển khai đánh giá lại vào tháng 1 năm 2023 nhằm nắm bắt những thay đổi về CLCS của CHNC1.

Phương pháp

Khảo sát đầu kỳ sử dụng cách tiếp cận hỗn hợp, thu thập số liệu định lượng và định tính tại hai tỉnh Quảng Trị và Bình Định. Khảo sát định lượng sử dụng hai công cụ đo lường đã được chuẩn hóa và kiểm định: WHOQOL-BREF + DIS cho người lớn (n = 635) và ScoPeO-Kids cho trẻ em (n = 146) khuyết tật tham gia Dự án Hòa nhập. Hai công cụ này được kiểm chứng với người khuyết tật trước khi đưa vào sử dụng trong khảo sát. Số liệu định tính được thu thập qua phỏng vấn những người tham gia (n = 30), thăm thực địa và tự báo cáo số liệu từ các cơ sở y tế.

Dự án USAID hiện tại là một bước đột phá – trước đây có những dự án nhỏ hơn, nhưng bây giờ dự án không chỉ tập trung vào dịch vụ mà còn hỗ trợ hệ thống của chúng tôi.

Đại diện của Sở Y tế

Kết quả

CLCS của người khuyết tật nhận được hỗ trợ của USAID

Kết quả khảo sát cho thấy CLCS của người khuyết tật - những người mới được lựa chọn để nhận hỗ trợ của USAID – có sự khác nhau đáng kể, không chỉ theo mức độ và loại khuyết tật, mà còn theo giới tính, độ tuổi, trình độ học vấn, tình trạng công việc, sự tham gia các tổ chức dành cho người khuyết tật, các điều kiện về bảo hiểm y tế và mức sống. Kết quả khảo sát cũng cho thấy các công cụ đo lường CLCS (WHOQOL-BREF + DIS & SCoPeO-Kids) là hợp lệ và đáng tin cậy để đo lường CLCS của người khuyết tật; tuy nhiên kết quả này chỉ có độ tin cậy cao khi sử dụng đồng thời tất cả các hợp phần và cần cẩn trọng khi đưa ra kết luận dựa trên từng hợp phần (Hướng dẫn ngắn gọn về cách sử dụng công cụ có thể tìm thấy ở đây).

Các yếu tố ảnh hưởng tới sự thành công của ba lĩnh vực can thiệp của USAID

Nhìn một cách tổng thể, các can thiệp của USAID được đánh giá là thành công. Đối với các can thiệp về phục hồi chức năng, chìa khóa cho sự thành công bao gồm hỗ trợ chuyên gia trực tiếp hoặc gián tiếp thông qua các đối tác triển khai dự án (ĐTTK), sự phù hợp của dự án với các nhu cầu của Chính phủ Việt Nam, thời gian và nguồn lực do USAID đầu tư.

Đối với các hỗ trợ chính sách, môi trường chính sách thuận lợi và lịch sử hỗ trợ lâu dài từ trước đến nay của USAID là những yếu tố quan trọng mang lại thành công trong lĩnh vực này. Trong khi đó, các can thiệp dịch vụ xã hội không được đánh giá tích cực như vậy do lĩnh vực can thiệp này mới được triển khai gần đây và các thuật ngữ cũng như định nghĩa về dịch vụ xã hội hiện còn chưa rõ ràng khiến cách tiếp cận can thiệp không thống nhất.

Sự sẵn có, khả năng tiếp cận và chất lượng của các dịch vụ phục hồi chức năng và dịch vụ xã hội ở các tỉnh mục tiêu của USAID

Sự hỗ trợ của USAID đã góp phần cải thiện tính sẵn có và chất lượng của các dịch vụ dành cho người khuyết tật, đặc biệt trong vấn đề nhân sự và dịch vụ phục hồi chức năng.

Những vấn đề còn tồn tại bao gồm:

- i. đào tạo để tăng số lượng nhân sự được cấp chứng chỉ hành nghề;
- ii. hỗ trợ các nhóm dân số dễ bị tổn thương nhất bao gồm người khuyết tật về tâm thần và trí tuệ và người đa khuyết tật;
- iii. số lượng dịch vụ còn ít ở cấp xã, nơi người khuyết tật có thể tiếp cận một cách thường xuyên; và kiểm soát và đo lường chất lượng một cách hệ thống trong hệ thống chăm sóc sức khỏe.

USAID tăng thêm nhiều hoạt động can thiệp và điều này đã phát huy tác dụng. Tuy nhiên, CLCS còn bị chi phối bởi nhiều yếu tố khác nằm ngoài các hoạt động trong khuôn khổ dự án.

(Người trả lời từ ĐTTK)

Khuyến nghị

Tiếp tục đầu tư dài hạn: Nhóm đánh giá khuyến nghị USAID tiếp tục đầu tư dài hạn cho cả hỗ trợ trực tiếp và xây dựng hệ thống cung cấp phục hồi chức năng và dịch vụ xã hội.

Mở rộng phạm vi can thiệp: USAID nên xem xét mở rộng các hoạt động can thiệp trong dự án ra ngoài phạm vi hỗ trợ y tế, tiếp cận các lĩnh vực khác như hỗ trợ về giáo dục, việc làm, dịch vụ xã hội và sinh kế để có thể bao trùm được các hợp phần của phục hồi chức năng, tính đa chiều của CLCS và các vấn đề liên quan tới khuyết tật cũng như sự tương tác phức tạp giữa các vấn đề này, hướng tới cải thiện toàn diện CLCS của người khuyết tật. Việc mở rộng này cần được thảo luận và cùng quyết định bởi USAID, các ĐTTK và các đối tác chính phủ dựa trên các nguồn lực sẵn có, các ưu tiên của USAID và các ưu tiên của chính phủ.

Khuyến khích sử dụng các công cụ đã được kiểm định: USAID nên sử dụng và khuyến khích việc sử dụng các công cụ đã được kiểm định trong nghiên cứu này nhằm củng cố và phát triển hệ thống dữ liệu phục hồi chức năng và dịch vụ xã hội cho việc giám sát, đánh giá và xây dựng chính sách dựa trên bằng chứng.

Đọc các báo cáo đầy đủ ở đây.

KHUYẾN CÁO: Quan điểm của các tác giả được trình bày trong báo cáo này không nhất thiết phản ánh quan điểm của Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ hoặc Chính phủ Hoa Kỳ. Báo cáo này được viết độc lập theo yêu cầu của Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ bởi USAID Learns, thực hiện bởi Social Impact, Inc.